

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HUNE 25, 1914.

Arai kia kua ai e Tukuna etahi Whenua ki nga Tangata Paraiweti.

LIVERPOOL, Kawana.
OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te rua tekau ma toru o nga ra o Hune, 1914.

Tu ana i reira :

KO HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

I RUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, ko His Excellency te Kawana o te Tominiiona o Niu Tireni, i runga i te tohutohu mo te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiiona, tenei ka arai mo te tau kotahi, timata atu i te ra i tuhia ai tenei Ota Kaunihera, i nga tuku katoa mo te whenua Maori e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

Te Ingoa o te Poraka.	Nga Eka.	Takiwa Ruri.
Rawhitiroa Poraka	E. B. P. 27 0 26	Waihou.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Nga Komiti Marae i whakaturia e te Kaunihera Maori mo te Takiwa o Wairoa.

Tari mo nga Kaunihera Maori,
Poneke, 18 o Hune, 1914.

I RUNGA i te whakahaerenga o nga tikanga o tekiona 5 o te Ture Whakatikatika i te Ture Kaunihera Maori, 1903, kua whakaaturia mai kua whakaturia e te Kaunihera Maori o te Takiwa o Wairoa nga Komiti Marae, mo te Takiwa Kaunihera o Wairoa, e whai ake nei hei whaka-haero i roto i nga marae kua whakaingoaia.

Komiti Marae o Te Houhanga—
Wiremu Te Hau (Tiamana).
Tutanekai Mohi.
Remana Rapana.
Pouaka Parore.

Kahiti—A.

Komiti Marae o Kaihu—
Monika Anania (Tiamana).
Me Rapata Katete.
Wiha Wi Paiba.
Heni Karaka.
Raiha Mohi.

Komiti Marae o Aroa me Oturui—
Waihoanga Waata (Tiamana).
Pohu Mohi.
Paki Ihaka.
Waata Werehi.
Watikena Tupari.

Komiti Marae o Taita me Maropiu—
Ngamako Rabaruu (Tiamana).
Urikore Netana.
Meri Reweti.
Taheke Netana.
Raiha Reweti.

Komiti Marae o Mangakahia—
Rika Heke (Tiamana).
Mate Komene.
Teaupe Pane.
Heta Pu'ahi.
Aperahama Mokena.

Komiti Marae o Tangiteroria—
Kowhai Tito (Tiamana).
Piringi Tito.
Ruka Kiore.
Tamati Paraire.
Taurau Tito.

Komiti Marae o Waikaraka—
Ngaronoa Te Rore (Tiamana).
Maki Maka.
Meti Paniana.
Mamae Mangungu.
Timi Maka.

Komiti Marae o Ahikiwi—
Reibana Marupo (Tiamana).
Puhipi Nepia.
Hone Panapa.
Rima Haira.
Pura Haira.

Komiti Marae o Kapehu—
Karaka Motu (Tiamana).
Teru Morunga.
Tame Otiriana.

Komiti Marae o Ripia—
Matene Totara (Tiamana).
Taimona Tabu.
Meri Hemi Te Paa.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

KOITI WHENUA MAORI KI KAIHU (N. Wairoa) A TE 7 O NGA RA O HURAE, 1914.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana.

HE panuitanga tenei kiamohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Kaihu (N. Wairoa), a te 7 o nga ra o Hurae, 1914, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 16 o nga ra o Hune, 1914.
(Tokerau, 1914-8.)

W. WANIHANA.
Mo te Rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
1	Reupena Waitai me etahi atu ..	Te Awahe	Kahore he mapi.
2	Wiri Henare me etahi atu ..	Kapakapa 2	Kei te mapi.
3	Nehata Teraiia me etahi atu ..	Kopua Kai (Matenga) ..	Kei te mapi.
4	Ngapera Wipeha me etahi atu ..	Motukino	Kei te mapi.
5	Iteeni Kipa	Te Muri	Kei te mapi.
6	Hare Pomare	Oparore	Kei te mapi.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
7	Kataraina P. Nepia	Kaihu 1A.
8	Kei Hohaia	Kaihu 1A 1.
9	Wiremu Patuawa me tetahi atu ..	Kaihu 1A 2c.
10	Mate Anania	Opanake Nama 1, Poraka 3046 Nama 1c.
11	Pahemate Tete me tetahi atu ..	Opanake 1A.
12	Matene Naera me etahi atu ..	Opanake Nama 1B.
13	Wharemate Haira	Opanake 1c.
14	Raniera Taoho me etahi atu ..	Opanake 1c South.
15	Raniera Taoho me Enoka T. Taoho ..	Opanake 1c.
16	Kataraina P. Nepia me etahi atu ..	Opanake 2c.
17	Hipi Riona	Opanake 2K 2J.
18	Wiremu Paiha	Opanake 2K 2K.
19	Hone Paraone	Omanu Parahi, Tekiona 27 me 26.
20	Tatana Hemana me etahi atu (G. L. Alderton) ..	Orauwharo.
21	Pouaka Parore me etahi atu ..	Omuwhao.
22	Mita Wepiha	Piritaha .
23	Pirihira Ihaka	Piritaha.
24	Waaka te Huia me etahi atu ..	Tokatoka S.D., Tekiona 2A, Poraka 10.
25	Hohopa Hemi (Nicholson, Gribbin, me Buttle) ..	Tokatoka S.D., Tekiona 2B, Poraka X.
26	Hoani Mawhiu	Tokatoka S.D., Tekiona 3, Poraka X.
27	Reupena Waitai	Waira.
28	Chadwick (Limited), (Nicholson me Gribbin) ..	Waira.

TONO I RARO I TEKIONA 121 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
29	Mohi Peri me etahi atu	Opanake 2K.
30	Wiremu Rikihana	Opanake 2K 2Y.
31	Eruera Rikihana	Opanake 2R.

TONO I RARO I TEKIONA 29 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
32	Tonora Euoka (Nicholson me Gribbin)	Opanake 1c North 2 ..	He tono ana kia whakahaau e te Kooti kia utua etahi moni kia Enoka Te Rore Taoho mo tenei poraka.

TONO KIA KIMIHA KIA WHAKATAUA HOKI Nga Moni e tika ana kia Utua ki nga Tangata no ratou nga Whenua Maori kia Tangohia i raro i Te Ture mo nga Mahi mo te Katoa, 1908.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Eka e tangohia ana.	Te take e tangohia ai.
33	Hekeretari mo nga Mahi mo te Katoa, Pouke	Opanake 1B, C, D, E ..	E. R. P. 2 2 26-4	He mabinga rerewe.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
34	Pouritanga te Hau (Nicholson me Gribben) ..	Tamati Pehi Riri.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE PUKAPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE MO Nga TAONGA.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
35	Tii (Tiopira Hone Kaihe), (R. J. Coates) ..	Mererii Kaihe (Mererii Cash).

TONO KIA MAHTA E TE KOOTI HE OTA MO Nga Moni hei Utu mo nga Ruri Kahore ano kia Whakaeaina.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ra i timata ai te Initaroti.	Te nui o te Mo'hei Utunga.
36	Te Tumuahi Kai-ruri, Akarana	Aoroa 4A ..	..	£ s. d. 9 4 0
		Aoroa 4B ..	..	9 4 0
		Aoroa 4C ..	..	9 4 0
		Aoroa 4D ..	..	9 4 0
37	F. J. Hosking ..	Kaihu 2B 3 ..	..	36 12 9
		Oruawhoro A 1 ..	9 Akuhata, 1912 ..	32 12 2
38	Te Tumuaki Kai-ruri, Akarana	Oruawhoro A 3 ..	9 Akuhata, 1912 ..	6 16 9
		Oruawhoro A 4 ..	9 Akuhata, 1912 ..	10 19 0
		Oruawhoro A 5 ..	9 Akuhata, 1912 ..	7 14 1
		Oruawhoro A 6 ..	9 Akuhata, 1912 ..	8 5 4
		Oruawhoro A 7 ..	9 Akuhata, 1912 ..	11 5 11
		Oruawhoro A 8 ..	9 Akuhata, 1912 ..	11 13 11
39	G. A. Jackson ..	Oruawhoro A ..	..	93 5 4
40	G. A. Jackson ..	Oruawhoro B ..	..	10 5 8
41	G. A. Jackson ..	Oruawhoro C ..	..	7 9 0
42	G. A. Jackson ..	Oruawhoro D ..	..	12 3 0
43	F. J. Hosking ..	Ounuwhao 1A 3 ..	..	6 17 1
44	F. J. Hosking ..	Ounuwhao 1A 4 ..	..	9 13 6
45	F. J. Hosking ..	Ounuwhao 1A 5 ..	..	9 9 2
46	Te Tumuaki Kai-ruri, Akarana	Puatahi 2 ..	21 Noema, 1912 ..	26 1 4
		Puatahi 3 ..	21 Noema, 1912 ..	76 5 6
47	Te Tumuaki Kai-ruri, Akarana	Waimata 1A 1 ..	7 Pepuere, 1913 ..	64 3 7
		Waimata 1A 2 ..	7 Pepuere, 1913 ..	39 18 1
		Waimata 1B 1 ..	7 Pepuere, 1913 ..	51 14 9
		Waimata 1B 2 ..	7 Pepuere, 1913 ..	51 18 5
		Waimata 1B 3 ..	7 Pepuere, 1913 ..	56 15 9
		Waimata 1B 4 ..	7 Pepuere, 1913 ..	41 11 3
		Waimata 1B 5 ..	7 Pepuere, 1913 ..	44 15 7

TONO KIA KIMIHA TE NUI O TE PAANGA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.
48	Henare Wharara Toka ..	Okapakapa.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIARI.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te ingoa o te tangata e mana Kore ana.
49	Pirihira Tanga ..	Opanake 1A 2 ..	Timoti Rabaruhi.
50	Tamabiki Reweti ..	Opanake 1A 3 ..	Taurewa Raihi Moki.
51	Kohi Tatana Hamana ..	Opanake 1A 4 ..	Manuka Remana Waiti; Kercama Remana Waiti Wiremu Remana Waiti.
52	Waaka Te Huia ..	Tatararihii 18B me 18D ..	Ngatote Ihala.

TONO WHAKATU KAI-RIUWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
53	Hare Maihi	Opanake 1A 3	Aherata Hare Maihi.
54	Hori Kingi	Opanake 2A 4	Ani Whatawhata ara Ani Kingi, ara Ngakuru Kingi.
55	Ngawai Eruhiri	Otara A 2	Eru Hiri.
56	Rawi Manukau	Matakohe, Rota 54, Tekiona 2	Erueti Tamati Whautero.
57	Hare Kepa Te Awe	Ohauroa C	Hana Wirini.
58	Matiu Wawe	Opanake 2K 2	Hakopa Wawe.
59	Wiremu Watene Tautari me etahi atu	Opanake 1A 1	Hera Whakamana, ara Hera Pateoro.
60	Karaka Paikoa	Opanake 1A 2	Heta Paikoa.
61	Maraea Heta Taurua me etahi atu	Toetoe 2B	Heta Taurua.
62	Ani Perepe	Opanake A 1	Te Hira Matiu.
63	Tukupoto Peraniko	Raekan 2	Hira Matiu te Haukarere.
64	Aperaniko Wi Karaka	Opanake 2	Hona Pihema.
65	Karena Pihema	Opanake 4	Hone Pihema.
66	Anaru Wiapo me etahi atu	Opanake 2A 2	Hone Pihema.
67	Wi Pihema me etahi atu	Opanake 2	Hona Pihema.
68	Wiremu Poka	Kaihu 1A 2F	Hohaja Wiremu Poka.
69	Ngato Ihaia	Tatarariki, Rota 18B me 18D	Hone Paraone Ihaia.
70	Arapeta Patu	Opanake	Hori Winiata.
71	Kahi Tipene	Te Ngaere	H. T. Papahia.
72	Tari Tupari me etahi atu	Oturei 2B 2	Irihapeti Mohi.
73	Rewiri Rewi Iraia	Opanake 1B	Kare Rewi Iraia.
74	Hori Kingi	Opanake 1	Karipa Kaupapa.
75	Hori Kingi	Opanake 1A 4	Karipa Kaupapa.
76	Pouritanga Te Hau	Opanake 1A 2	Kereihi Hirini.
77	Pouritanga Te Hau	Ohauroa C	Kereihi Hirini.
78	Atareta Morunga	Opanake 1A 2	Kereihi Wiremu Rangatira.
79	Hami Tahere	Oruawahao A 5	Te Kohe Tahere.
80	Mate Komene me etahi atu	Opanake 1A 4	Komene Matiu (Matiu Komene).
81	Harata Burkhardt	Kaihu, Poraka 1, Tekiona 1D	Maata Pukerewa.
82	Mihi Ho Kui	Opanake 1B 2	Marae Tepene.
83	Maraea Heta Taurua me etahi atu	Toetoe 2B	Maraea Taurua.
84	Hare Kepa Te Awe	Ohauroa C	Makereihi Hirini.
85	Hori Kingi	Opanake 1A 4	Maria Kingi.
86	Hone Harihana me etahi atu (Parr me Blomfield)	Hoanga 2B	Mercuna Bennett.
87	Eruini Te Puru	Rota 257, Parihi o Matakohe	Mereana Eruini.
88	Manuka Miru	Opanake 1	Mirimata Netana.
89	Keti Hohaja	Kaihu 1A 2F	Motehau.
90	Meerapia Katete	Opanake 4K 2M	Ngawiki Paiwiko.
91	Ani Kehiri	Matakohe 54A	Netana Hohaja.
92	Paraone Netana	Kaihu 1A 1	Netana Patuawa.
93	Ngakiri Tamihana	Opanake 1A 3	Nihata Taraja.
94	Mihi Werihi	Oruawahao B	Paraone Pairama.
95	Hare Pomare	Okahu A 2	Pera Mohi (Aperahama Kaiwaru).
96	Rekene Pehi Neho	Opanake 2K 2Y	Pehi Neho.
97	Ani R. Haimona	Matakohe Rota 54	Rewiri Haimona.
98	Ani R. Haimona	Matakohe, Rota 54A	Rewiri Haimona.
99	Raniere Taoho me Enoka Taoho	Opanake 1C South	Te Rore Taoho.
100	Raniere Taoho me Enoka Taoho	Opanake 1D	Te Rore Taoho.
101	Pouritanga te Hau	Kaihu 1A 2D	Tamati Pehi.
102	Wiremu Watene Tautari (me etahi atu)	Opanake 1A 1	Takutai (Taku Watene).
103	Morehu Rameka Paratene	Waimata 1A 2	Te Teira Rameka Paratene.
104	Morehu Rameka Paratene	Taharoa	Te Teira Rameka Paratene.
105	Morehu Rameka Paratene	Oruawahao 1	Te Teira Rameka Paratene.
106	Marama Heke	Puatahi	Temu Mate.
107	Huria Harawene	Opanake 1A 1	Timipia Te Karoro.
108	Makerita Parore	Takahiwai 7	Tito Parore.
109	Makerita Parore	Te Aotahi B	Tito Parore.
110	Ani Tame te Marama	Okahu, Rota 125-127	Totara te Marama.
111	Maki Waata	Opanake 1A	Waata Tawacwae.
112	Hohopa Ngapo	Tokotoka S.D., Poraka X, Teki- ona 2A	Wataria Pirimona (Tari Karoa).
113	Heni Waru Takerei	Opanake 1A 3	Te Waru Takerei.
114	Tuihana W. Pepene	Kaihu 1A, 2C, 2 me 3	Wiremu Pepene.
115	Tio Pepene	Kaihu 1A	Wiremu Pepene.
116	Atareta Morunga	Opanaki	Wiremu Pomare Rangatira.
117	Peraniko Wi Karaka	Opanaki 1A 2	Wi Karaka.

KOOTI WHENUA MAORI KI WHAKATANE A TE 25 O NGA RA O HUNE, 1914.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarara.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Whakatane a te 25 o nga ra o Hune, 1914, ki te whakawa ki te uiui hoki i te tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 20 o nga ra o Hune, 1914.

H. S. KINGI,
Rehita.

[Wairiki, 1914-7.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
430	Akubata te Kaha	Ruatoki Nama 1B Nama 2.

HE TONO WHAKAWA WEHEWEHE I BARO I TEKIONA 100 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1913.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
431	Te Poari Whenua Maori mo te Takiwa o Waiariki	Rangitaiki Rota 38B Nama 2.

KOOTI WHENUA MAORI KI TE ARAROA A TE 26 O NGA RA O HURAE, 1914.

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Te Araroa a te 26 o nga ra o Hurae, 1914, ki te whakawa ki te uini hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 20 o nga ra o Hune, 1914.

HERORA KAA,

[Kihipane, 1914-26.]

Rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
208	Himiona Apanui me Meri Kohere	Hauturu.
209	Aata Henihana, Maraea Ngatoko, Rabera Ngatoko, Harata Henihana, me etahi atu	Hurakia.
210	Tuhaka Kohere me Waiheke Tureia	Marangairoa 2E.
211	Whaaka Parakau me Hare Kopakopa	Wharekahika (Okarao).
212	Roka Houturangi, Te Wharau Taitua, Riria Taitua, me etahi atu	Wharekahika 5.
213	Georga Matthewson	Wharekahika 3 me 16.
214	G. K. Pasley	Wharekahika 17 me 18.

TONO KIA KIMIHA TE NUI O TE PAANGA O IA TANGATA O IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
215	Manahi Parapara me etahi atu	Tapatu.
216	Mere Kopakopa me etahi atu	Wharekahika 1.

TONO KIA KIMIHA KIA WHAKATAUA HOKI TE NUI O NGA MONI HEI UTU ABA HEI KAPENEHEIHANA MO TETARI WHENUA I TANGOHIA MO NGA MAHI MO TE KATO.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Eka i Tangohia.	Te Take i Tangohia ai te Whenua.
217	Hekeretari mo nga Mahi mo te Katoa	Tekiona 60, Te Araroa Taone	E. R. P. 0 0 39	Hei tuunga Poutapeta.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Nga Ingoa o nga Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e mana kore ana.
218	Wharau Taitua	Wharekahika 17 me 18	Maharata Koto, Renata Koto, Hona Koto, Henare Koto.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
219	Tiwana Turi	Te Tuati Taiheru.

TONO WHAKATU KAI-RIUWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
220	Warihi Ngakaho	Kaiinanga 3	Arapera Tamatama (Ngakaho).
221	Warihi Ngakaho	Rotokautuku 1B me 5D	Arapera Tamatama (Ngakaho).
222	Riwai Raroa	Tekapahinekapeka 5	Arapeta Raroa.
223	Riwai Raroa	Tikapahinekopeka 4	Arapeta Raroa.
224	Riwai Raroa	Herenga	Arapeta Raroa.
225	Riwai Raroa	Tikapaahinekopeka 3	Arapeta Raroa.
226	Riwai Raroa	Pouhautea	Arapeta Raroa.
227	Riwai Raroa	Maraehara B	Arapeta Raroa.
228	Riwai Raroa	Maraehara F	Arapeta Raroa.
229	Riwai Raroa	Aruhemokopuna 5D	Arapeta Raroa.
230	Riwai Raroa	Whakaunu A	Arapeta Raroa.
231	Riwai Raroa	Tutu 2	Arapeta Raroa.
232	Ngapare Kahaki	Taumataomanu 2B	Harete Wanoa (Kahaki).
233	Ngapare Kahaki	Tapatu	Harete Wanoa (Kahaki).
234	Ngapare Kahaki	Wharekahika	Harete Wanoa (Kahaki).
235	Ngapare Kahaki	Hauturu	Harete Wanoa (Kahaki).
236	Ngapare Kahaki	Marangairoa 2B	Harete Wanoa (Kahaki).
237	Ngapare Kahaki	Marangairoa 1B	Harete Wanoa (Kahaki).
238	Ngapare Kahaki	Marangairoa 1A (whakarauhi)	Harete Wanoa (Kahaki).
239	Ngapare Kahaki	Maraehara A	Harete Wanoa (Kahaki).
240	Ngapare Kahaki	Maraehara B (Kopu)	Harete Wanoa (Kahaki).
241	Ngapare Kahaki	Whakaangiangi 1B 2, 6A 2, 6B 2B	Harete Wanoa (Kahaki).
242	Apirana Hauiti	Pakihikura 1	Henare Wahapu.
243	Emere Turangi	Whakaangiangi 4B 6B 2	Hone Turangi.
244	Ema Makutu	Pariwhero C (Tangakaku)	Hiperu Turangi.
245	Ani Kane Roki	Pakihikura 1	Marae Kaku.
246	Heni te Wairakau	Pariwhero A	Mere Karaka Ngatai.
247	Heni te Wairakau	Pouhautea	Mere Karaka Ngatai.
248	Heni te Wairakau	Whakaangiangi 3B	Mere Karaka Ngatai.
249	Renata Huihui	Waiho 1c	Mere Karaka Puaiari.
250	Renata Huihui	Mangahauni 7	Mere Karaka Puaiari.
251	Renata Huihui	Kaupekaahaumia	Mere Karaka Puaiari.
252	Renata Huihui	Pouhautea	Mere Karaka Puaiari.
253	Renata Huihui	Ngamoē 1E, 3B 1, 4B 5	Mere Karaka Puaiari.
254	Renata Huihui	Omaika	Mere Karaka Puaiari.
255	Renata Huihui	Marahea	Mere Karaka Puaiari.
256	Hariata Wake Rori	Matahiia	Meri Tamahori.
257	Mere Huihui	Marangairoa 2	Meri Tamahori.
258	Rita Ngatai	Marangairoa	Natana Ngatai.
259	Rita Ngatai	Pariwhero A	Natana Ngatai.
260	Rita Ngatai	Pouhautea	Natana Ngatai.
261	Pene Pahina	Paekawa 1B	Raihania Pahina.
262	Hatiwira Houkamau	Kaiinanga 3	Rawiri Ketua.
263	Hatiwira Houkamau	Omaewa 2B me 2D	Rawiri Ketua.
264	Hatiwira Houkamau	Pouhautea	Rawiri Ketua.
265	Hatiwira Houkamau	Rotokautuku 1B	Rawiri Ketua.
266	Mereana Werepu	Matakaoa	Werepu Keneto (Tatimana).
267	Mereana Werepu	Marangairoa	Werepu Keneto (Tatimana).
268	Mereana Werepu	Whakaangiangi	Werepu Keneto (Tatimana).
269	Mereana Werepu	Wharekahika	Werepu Keneto (Tatimana).
270	Ani Waitoa	Tututohora 2A 2	Wiremu Tahaia (Papahia).
271	Apirana Hauiti	Pakihikura 1	Wi Takeke.

PANUITANGA.— Ko nga tono i runga ake nei ha uiuia ana ka kore he raruraru ke o te whakahaere a te Kooti mo nga take o papatupu inaianei.

KOOTI WHENUA MAORI KI WAIROA A TE 20 O NGA RA O HURAE, 1914

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Wairoa a te 20 o nga ra o Hurae, 1914, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te araro o te Kooti.

I tuhia i tenei te 20 o nga ra o Hune, 1914.

[Kihipane, 1914-25.]

HERORA KAA,
Rehita

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Rohe.
590	Hukanui Watene, Rutena Tuhi, Raihania te Rongo, Wi Hoeta, Pene Hema, me Hirini Mouru	Waikaremoana Roto ..	Kei te mapi.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.
591	Pera Horomia me etahi atu	Hereheretau B 1.
592	Epeniha Kaihote, ara Hone, me etahi atu.. .. .	Mangapoike 1r 2.
593	Rapata Kiwhi	Mohaka 13.
594	Hiraina Matene (Mapibi), Te Otene Matene, me etahi atu	Ngaruetepe 1.
595	Maata Ruru	Nuhaka 2r 2.
596	Keita Mitira	Poutaka 21.
597	Wi Tamati	Taumatataoteo 26.
598	Tamihana Ngarara me etahi atu	Taumatataoteo 30.
599	Paku Neera me Wiromu Neera	Tutakuri 1c 4.
600	Pateriki Kiwhi	Waipapa 8.
601	Rapata Kiwai	Waipapa 92.
602	Rapata Kiwhi	Waipapa 155.

TONO KIA MAHIA-E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI HEI UTU MO NGA RURI KAHORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te nui o te Utu Ruuri.
603	Te Tumuaki Kai ruuri	Waihua 2c 6A .. .. . Waihua 2c 6B .. .. . Waihua 2c 6C .. .. . Waihua 2c 6D	£ s. d. 2 4 7 10 5 3 4 4 3 5 18 9

TONO I RARO I TEKIONA 141.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
604	Pera Paraone me Kararaina Paraone	Ohuia 1, Hinewhaki 2, Te Kiwi, Paritu, Maraetaha 2, Fakararoa, Rangaichinebau 4 B 1, Kahaurca 4, Taumatataoteo 4, me Orangitirohia	Wiremu Kaimoana.

TONO WHAKAMANA WIRA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata nana te Wira.
605	Teone Kiiwhi	Matehe Ngabau.

TONO KIA WHAKAPUTAINA E TE KOOTI HE PUKAPUKA WHAKAMANA KAI-WHAKAHAERE MO NGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Tangata kua mate.
606	Pa Mihaero	Mihaero Karari.

ERA ATU AHUA TONO.

Nama.	Kai-tono.	Te Ahua o te Tono.
607	Morehu Aorere	He tono mo tetahi ota karanga i a Tiemi Paraone ki te whakaputa i nga kaute mo nga taonga a Morehu Aorere.

TONO WHAKATU KAI-RUWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
608	Whaitiri Apihaka	Putere 1B	.. .. .
609	Whaitiri Apihaka	Putere 2A	.. .. .
610	Hori Haero	Ohuia 1	Ahenata Kemara.
611	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Ahipene Ruru.
612	Ata Hakiaha	Tahora 2r	Hakiaha Pohe.

TONO WHAKATU KAI RIUWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mato.
613	Hori te Kuru	Poutaka 12	Hami te Kuru.
614	Hori te Kuru	Taumataoteo 8	Hami te Kuru.
615	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Harata (Hariata) Hinecomaoma.
616	Hepora te Aho	Mohaka	Harata Puru.
617	Hepora te Aho	Waipapa	Harata Puru.
618	Hepora te Aho	Waihua 1B	Harata Puru.
619	Materoa Erueti	Tahora 2F	Hera Erueti.
620	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Te Hira Whakatera.
621	Matiaro Ahipene	Kopua D	Te Hira Whakatera.
622	Matiaro Ahipene	Ngaruetepe 3B 2	Te Hira Whakatera (Whakateri).
623	Matiaro Ahipene	Tukemokiki 3C 3	Te Hira Whakatera (Whakateri).
624	Pureko Manuera	Hereheretau B	Huhana Karu.
625	Pureko Manuera	Hereheretau 2	Huhana Karu.
626	Pureko Manuera	Kahaatureia A	Huhana Karu.
627	Pukupuku Manuera	Hereheretau B 5	Huhana Waikihi.
628	F. Smith	Nuhaka 2A	Karaitiana te Ahiwera.
629	F. Smith	Nuhaka 2B	Karaitiana te Ahiwera.
630	F. Smith	Nuhaka 2C	Karaitiana te Ahiwera.
631	Taaro Mete	Te Kiwi	Kararehe.
632	Maata Ruru	Nuhaka 2F 2	Ka Taumatua.
633	Maata Ruru	Ohuia 1	Katorina Taumatua.
634	Henare Mihingare	Nuhaka 2C	Kiriwera Mita.
635	Henare Mihingare	Nuhaka 2D	Kiriwera Mita.
636	Henare Mihingare	Nuhaka 2F	Kiriwera Mita.
637	Hori Haere	Te Kiwi	Makore Haere.
638	Pureko Manuera	Ohuia 1	Maretiri Manuera.
639	John Lewis	Orangitirohia 6, Rota 84 me 85	Mere Heke Lewis.
640	Te Rira	Mangapoike 2D	Mere Kainga.
641	Te Rira	Kahotea Rawhiti	Mere Kainga.
642	Te Rira	Wairau	Mere Kainga.
643	Raihaniana te Rongo	Koareare	Merepeka.
644	Raihaniana te Rongo	Tukurangi	Merepeka Reweti.
645	Waipatu Winitana	Waipaoa 5B	Mihitekapua.
646	Hori Haere	Te Kiwi	Moho Haere.
647	Materoa Huka	Mangapoike 1B 2	Paani Huka.
648	Materoa Huka	Mangapoike 2B	Paani Huka.
649	Tangi Pahemata	Ohuia 1	Pahemata Pahuhu.
650	Taare Mete	Te Kiwi	Pakitea.
651	Matuakore Rangikumea	Hereheretau B 2	Pangopango Tihore.
652	Matuakore Rangikumea	Hereheretau B 3	Pangopango Tihore.
653	Matuakore Rangikumea	Hereheretau B 11	Pangopango Tihore.
654	Matuakore Rangikumea	Kahaatureia A	Pangopango Tihore.
655	T. H. Mitire	Tutuotekaha 2C	Paora Rerepu.
656	Horiania Maraki	Maractaha 2A 3	Parae Maraki (Whareheera).
657	Matiaro Ahipene	Pukemokiki 3C 3	Pare Karamu.
658	J. H. Mitchell	Waipapa 36	Patoromu Piripi.
659	Taku Tikimana	Te Kiwi	Peti Hie.
660	Taku Tikimana	Mangapoike 1B 2	Peti Hie.
661	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Pimia Haurangi.
662	Hori Haere	Te Kiwi	Pineamine Haere.
663	Moengaroa Wharerangi (me tetahi atu)	Waipaoa 5B	Pirihira Wheku.
664	Materoa Huka	Ohuia 1	Raiha te Kakahu.
665	Taare Mete	Te Kiwi	Rawinia.
666	Matiaro Ahipene	Kopua D	Ripeka Pare.
667	Matiaro Ahipene	Ngaruetepe 3B 2	Ripeka Tamaitimate.
668	Hori Haere	Te Kiwi	Ruamai Haere.
669	Hori Haere	Te Kiwi	Ruiha Haere.
670	Kawe Kura Paikca	Kahaatureia 2D	Rutu Paikca.
671	Taare Mete	Te Kiwi	Takahape.
672	Kiita te Kipi	Hereheretau 2F	Tamaiha te Kihii.
673	Raihaniana te Rongo	Pukewhinau	Tamihana Karurii.
674	Hupata Tuuru	Tutaekuri 1B	Tangi Meriana (Te Ao).
675	Hupata Tuuru	Tutaekuri 1B	Tangi Meriana (Te Ao).
676	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Tarapine Titihuia.
677	Pa Mihaere	Ngamotu	Tii Mihaere.
678	Te Rira	Mangapoike 2D	Tiopira Kainga.
679	Te Rira	Kahotea Rawhiti	Tiopira Kainga.
680	Te Rira	Wairau	Tiopira Kainga.
681	Morehu Whareparoa	Tahora 2C 1, Tekiona 3	Tiripa Whareparoa.
682	Morehu Whareparoa	Tahora 2F, Tekiona 3	Tiripa Whareparoa.
683	Hori Haere	Te Kiwi	Tua Haere.
684	Kiita te Kihii	Te Kopua	Tuataina Mate te Kihii (Wheta te Kihii).
685	Kiita te Kihii	Nga Motu	Tuataina Mate te Kihii (Wheta te Kihii).
686	Kiita te Kihii	Hereheretau 2F	Tuataina Mate te Kihii (Wheta te Kihii).
687	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Wikitoria Parekarangu.
688	Matiaro Ahipene	Ohuia 1	Wikitoria Tangipo.
689	Paetai Kaimoana	Tarewauru A 2 A 2	Wiremu Kaimoana.
690	Kaihaniana te Rongo	Tukurangi	Whatawhata.
691	Raihaniana te Rongo	Wharepapa	Whatawhata.

KOOTI WHENUA MAORI KI TANEWAKA A TE 8 O NGA RA O HURAE, 1914.

Tari Kooti Whenua Maori o te Ikaroa, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Tanewaka a te 8 o nga ra o Hurae, 1914, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 24 o nga ra o Hune, 1914.

[Poneke, 1914-16.]

TE TOITENEPEKA,
Rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WELWEHE.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.
339	Wiremu Ponatahuri (na ona roia na O. me R. Beere)	.. Porangahau Nama 2B Nama 9 (taonehipi).
340	Toko Paretene (Carlile, McLean, Scannell, me Wood)	.. Waipuka 3A Nama 1.
340A	Hemara te Whetu (Young me Tripe)	.. Puketotara 334 me 335, 5B 1.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ingoa o te Tupapaku.
341	Hiraani Pupu (G. Priest)	.. Matatuowhiro	Hanita Arapata.
342	Hemi te Awapuni	.. Moteo Nama 1	Manahi te Apaapa.
343	Tunui Mininiki	.. Hamua Whareroa, Poraka Nama 8	Nihera Raukura.

TONO KIA MAHIA E TE KOOTI HE OTA MO NGA MONI HEI UTU MO NGA RURI KAHORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Nama.	Kai-ono.	Te Ingoa o te Whenua.	Te nui o te Utu Ruuri.
344	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2E, Tekiona 1	£ s. d. 8 2 8
345	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2E, Tekiona 2	8 2 7
346	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2E, Tekiona 3	24 6 7
347	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2E, Tekiona 4	24 15 10
348	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2G, Tekiona 1	1 16 10
349	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2G, Tekiona 2	1 16 10
350	Te Tumuaki Kai-ruri	.. Patangata 2G, Tekiona 3	3 13 0

TONO TAMAITI WHANGAI.

Nama.	Kai-ono.	Ingoa o nga Matua.	Te Ingoa o te Tamaiti.
351	Morehu te Rina	.. Hemi Kupa me Ngamihi Kowhai	Niko Kupa.

TONO I RARO I TEKIONA 17 O TE TURE WHAKATIKATIKA TURE WHENUA MAORI, 1912.

Nama.	Kai-ono.	Te Ahua o te Tono.
352	Mrs. M. A. T. La Morte (T. W. Lewis)	.. He tono ki te Kooti mo tetahi kupu tohutohu kia whakaputaina ai he Ota Kaunihora hei whakatau i te kai-ono hei pakeha.
353	Rakiwhata Peeti (Innes me Oakley)	.. He tono ki te Kooti mo tetahi kupu tohutohu kia whakaputaina ai he Ota Kaunihora hei whakatau i te kai-ono hei pakeha.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tairawhiti.

Kihipane, 19 o Hune, 1914.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakabuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tairawhiti ka tu ki Kihipane, a te Turei, te 7 o nga ra o Hurae, 1914, a te 10.30 o nga haora i te ata, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu o ona raruraru.

[T. 1914-4.]

R. N. JONES,
Perehitini.

Kahiti—B.

KUPU APITI

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGĀ TUKUNGA WHENUA (HE RIHI).

Numa.	Nama o te Pukapuka.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaereanga.
238	45	20 Aperira, 1914 ..	Kuaotunu 7c 2b	Ercatara Rangihaitiri ki a Charles Gibson.
239	46	9 Mei, 1914 ..	Kuaotunu 7c 2d	Wi Tamati Pouaka, Heni Materoa, Erana Pakapaka, ki a Zane Gibson.
240	47	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 1 (Huatai) ..	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Peta Marikena, Tanara Totetore Marikena, me Te Ratunui Tahiro.
241	48	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 7 (Orutua) ..	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Peehi Wanoa.
242	49	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 3 (Toetoe) ..	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Tu Mahue me Inia Parengatai
243	50	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 8 (Kaiwaru)	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Hori Korohina, Te Matenga Kahu, Henare Mangumangu, me Houhua Kahu.
244	51	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 12 (Porahu)	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Reweti Totorewa, Iharaira Pokiha, me Tuhaka Ngapo.
245	52	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 11 (Waitaiko)	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Heni Matengaro.
246	53	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 3 (Horoera)	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Maharata te Hui.
247	54	8 Hune, 1914 ..	Marangairoa 1b 4, Rota 14 (Te Reirua)	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Apirana Turupa Ngata.
248	55	16 Hune, 1914 ..	Okahuatuu 2d 2b 2b	Karaitiana Akurangi ki a Allan McLean.
249	56	30 Aperira, 1914 ..	Ngaruetepe 3c 3	Pani Paata ki a Violet M. Dickie.
250	57	..	Marangairoa 1b 4, Rota 9	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Piripi Rairi.
251	58	..	Marangairoa 1b 4, Rota 10	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Te Roha Huriwai.
252	59	..	Marangairoa 1b 4, Rota 5	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Raheara Rairi.
253	60	..	Marangairoa 1b 4, Rota 4	Nga tangata no ratou a Marangairoa 1b 4 Poraka ki a Te Katene Huriwai, Nehe Rapata Totorewa, me Matchacre Koia.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGĀ TUKUNGA WHENUA (HE HOKO).

Numa.	Nama o te Pukapuka.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaereanga.
254	65	22 Mei, 1914 ..	Umuhaku 1b	Mere Moana ki a John Ben King.
255	66	13 me 18 Aperira, 1 Mei, me 10 Hune, 1914	Mangarara 2a 4b	Heni Wene, Hoani Noanoa, Materoa Noanoa, Oriwia Ruru Wairama Ruru, me Tepora Ruru ki a George M. Colebrook.
256	67	13 Aperira me 30 Mei, 1914	Mangarara 2a 4c	Himiona Kautuku, Emere te Ngahue, me Pirihira te Kura ki a George M. Colebrook.
257	68	12 Hune, 1914 ..	Toreohaua 3	Matenga Mini Kerekere ki a William A. O'Meara.
258	69	8 Hune, 1914 ..	Tukemokihū 3c 1	Turei Kore Rangi ki a Stewart Crarer.
259	70	31 Mache, 1914 ..	Awapuni A 1	Rutene Tuapawa ki a Mary Jane Bayly.
260	71	25 Aperira, 1914 ..	Awapuni A 2, Tekiona 4	Mini Keita Haereone (Mini Keita) ki a Ellen Hair.

HE TONO KIA HUIHUI MAI NGĀ TANGATA I RARO I WAHI XVIII O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Numa.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa a te Whenua.	Te Ahua o te Take hei whiriwhiri ma te huinga.
261	41	Whakaongaonga 1	Ko taua poraka me hoko atu ki a George H. Lysnar.
262	40	Taumataoteco 5	Ko taua poraka me rihi atu ki a Rawinia Rotoatara.

ERA ATU AHUA TONO.

Numa.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Ahua o te Tono.
263	30	Manukawhitikitiki 2d 1	He mokete—Matenga Taihuka ki a Ernest E. D. Hooper.
264	31	Manukawhitikitiki 2d 1	Tono mo te Ota Kaunihera i raro i te tekiona 230.
265	32	Marangairoa 1b 4	Tono mo te whakaetanga a te Ota Kaunihera i raro i te tekiona 335, wahanga 3.
266	33	Marangairoa 1b 4	Tono mo te whakaetanga a te Ota Kaunihera i raro i te tekiona 333.
267	34	Marangairoa 1b 4	Tono mo te whakaetanga a te Ota Kaunihera i raro i te tekiona 335.
268	35	Ohuia 3	Kia whakamana he rihi ki nga tamariki a Rewi te Aotū i raro i te Wahi XVI mo tetahi waahi e 47 nga eka.
269	36	Ohuia 3	Kia whakamana he rihi ki a Mere Tupaea, i raro i te Wahi XVI mo tetahi wahi 10 nga eka.
270	37	Papatarata	Kia whakamana te rihi ki a Pare Akapa i raro i te Wahi XVI.

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa ki Tanowaka, a te Wenerei te 8 o nga ra o Hurae, 1914, i te 10.30 o nga haora i te ata, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu o ona raruraru.

Poneke, 24 o Hune, 1914.

TE TOITENEPEKA,
Rehita.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKAAETIA NGÄ TUKUNGA WHENUA.

>Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	1914/100	He hoko ..	9 Pepuere, 1914 ..	Kaitoke 2K, Rota 1 ..	Hori Haira ki a George McIntosh (T. H. G. Lloyd).
2	1914/203	He rihi ..	26 Pepuere, 1914 ..	Tamaki 2A Nama 1c ..	Paraneha Manahi ki a Laura Marian Giesen (R. H. Robertshawe).
3	1914/204	He rihi ..	27 Pepuere, 1914 ..	Tamaki 2A Nama 2 (tetahi wahi)	Paraneha Manahi ki a Florence Lucy Corrigan (R. H. Robertshawe).
4	1914/214	He rihi ..	14 Hanuere, 1914 ..	Oringi-Waiarube 1B Nama 1A, Tekiona 1	Hiria Hetariki ki a Annie Mary Mc Nicol (Fitzherbert, McCarter, me Dorrington).
5	1914/291	He hoko ..	23 Mei, 1914 ..	Tahoraiti 2A, Tekiona 30 (tetahi wahi)	Riritu Takerei me tetahi atu ki a Pare Takerei me tetahi atu (R. H. Robertshawe).
6	1914/316	He mokete ..	1 Hune, 1914 ..	Whakawiringa (tetahi wahi)	Ekengarangi te Rohe ki a James McDermott (Blakiston me Blakiston).
7	1914/317	He mokete ..	16 Mei, 1914 ..	Tahoraiti 1A, Tekiona 2 ..	Ehetere Rautahi ki a Thomas McDermott (Blakiston me Blakiston).
8	1914/318	He hoko ..	20 Aperira, 1914 ..	Waitapuke (tetahi wahi)..	Hoani Ratima ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).

HE TONO I RARO I NGÄ TIKANGA O TEKIONA 341 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909, KIA WHAKARITEA HE HUNGA O NGÄ TANGATA NO RATOU TE WHENUA. E WHAKAHUATIA ANA I RARO IHO NEI.

>Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Motini kia Whiriwhiria.
9	1814/320	He hoko he rihi, ranei	Ngawahakaraua Nama 1B ..	Ko taua whenua tona nui e 30 eka me hoko atu ki a Theresa Alve mo te moni e £40 i te eka; ki te kore tera, me rihi atu taua whenua ki a Theresa Alve mo nga tau e 21 mo te moni reti e-£2 i te eka i te tau (Cooke me Beale).

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA, KIA WHAKAAETIA TETAHI MOKETE, I RARO I NGÄ TIKANGA O TEKIONA 230 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

>Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaerenga.
10	1914/316	Whakawiringa (tetahi wahi)	Ekengarangi te Rohe ki a James McDermot (Blakiston me Blakiston).
11	1914/317	Tahoraiti 1A, Tekiona 2	Ehetere Rautahi ki a Thomas McDermott (Blakiston me Blakiston).

Huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga take e whakahuatia ana i roto i te Kupu Apiti kua tuhia i raro nei, ka uiuia a te huinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Ikaroa ki Hihitingi a te Wenerei te 1 o nga ra o Hurae, 1914, i te 10.30 o nga haora i te ata, a muri tata atu ranei ina watea i etahi atu o ona raruraru.

Poneke, 17 o Hune, 1914.

TE TOITENEPEKA,
Rehita.

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKAAETIA NGÄ TUKUNGA WHENUA.

>Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	1914/197	He rihi ..	31 Hanuere, 1914 ..	Puninga Nama 4A ..	Warihia Ihukino me etahi atu ki a George John Merritt (Cotterill me Humphries).
2	1914/198	He hoko ..	8 Aperira, 1914 ..	Waipuka 3A Nama 4A ..	Taraia Tongi ki a Annie Elizabeth Field (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).

TONO KIA WHAKAAETIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Numa.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakaaerenga.
3	1914/199	He hoko ..	9 Aperira, 1914 ..	Raukawa Nama 3 ..	Keita Kereama me etahi atu ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
4	1914/226	He rihi ..	11 Mei, 1914 ..	Tuhirangi Nama 7 ..	Taka Heremia me etahi atu ki a John Francis Kelly (Cotterill, me Humphries).
5	1914/295	He hoko ..	12 Mei, 1914 ..	Kakewahine Nama 2c ..	Mutu Marereira ki a Hannah McCarthy (Dolan, Hallett, me etahi atu).
6	1914/296	He hoko ..	18 Tihema, 1913 ..	Te Aute, Tekiona 5A ..	Tangataki Hapuku ki a George Priest (Dolan, Hallett, me etahi atu).
7	1914/297	He hoko ..	13 Tihema, 1913 ..	Te Aute, Tekiona 5c ..	Ekongarangi Hapuku ki a Ngauru Arapata Hapuku me tetahi atu (Dolan, Hallett, me etahi atu).
8	1914/298	He hoko ..	2 Aperira, 1914 ..	Otuarua B 6A Nama 5B	Henry Robert Cannon ki a Carl Fredsberg (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
9	1914/299	He rihi ..	17 Aperira, 1914 ..	Omahu 2b, Tekiona 3 ..	Pihikete Takerei ki a Hemi Kupa (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
10	1914/300	He hoko ..	19 Mei, 1914 ..	Omahu 2e, Tekiona 2 ..	Pihikete Takerei ki a James Stirling McLeod (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
11	1914/301	He hoko ..	16 Aperira, 1914 ..	Raukawa Nama 3A ..	Tangataki ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
12	1914/302	He hoko ..	25 Aperira, 1914 ..	Raukawa Nama 3B ..	Tuatini Huruuru me tetahi atu ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
13	1914/303	He hoko ..	1 Mei, 1914 ..	Raukawa Nama 3D (tetahi wahi)	Horomona Waimarama ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
14	1914/304	He hoko ..	22 Aperira, 1914 ..	Raukawa Nama 3D (tetahi wahi)	Urupene Puhara ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
15	1914/305	He hoko ..	7 Aperira, 1914 ..	Raukawa Nama 3D (tetahi wahi)	Makarena te Pihī me etahi atu ki a Norman Moore White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
16	1914/306	He hoko ..	9 Hune, 1914 ..	Wharerangi 6B Nama 3 (tetahi wahi)	Hiba Ngarangione ki a Charles Codd (Sainsbury, Logan, me Williams).
17	1914/307	He hoko ..	4 Aperira, 1914 ..	Whawhatirua A Nama 1b	Airini te Heitawhiri me etahi atu ki a Andrew Lawrence Baumgart (T. W. Lewis).
18	1914/308	He hoko ..	2 Aperira, 1914 ..	Whawhatirua A Nama 1c	Whitiwhiti Hauwaho me etahi atu ki a Andrew Lawrence Baumgart (T. W. Lewis).
19	1914/309	He rihi ..	22 Mei, 1914 ..	Tarewa Tekiona B ..	Arani Eru ki a William Walker (T. W. Lewis).
20	1914/310	He hoko ..	22 Mei, 1914 ..	Tarewa, Tekiona B ..	Arani Eru ki a William Walker (T. W. Lewis).
21	1914/311	He rihi ..	22 Mei, 1914 ..	Tarewa, Tekiona C (tetahi wahi)	Taitoko Mahuri ki a William Walker (T. W. Lewis).
22	1914/312	He hoko ..	20 Mei, 1914 ..	Tarewa, Tekiona C (tetahi wahi)	Pikihua Tamati ki a Paranihia Panapa (T. W. Lewis).
23	1914/313	He mokete ..	28 Aperira, 1914 ..	Ohiti-Waitio Nama 2 me 4	Hanara te Tene ki a John Holden, sen. (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
24	1914/2920	He hoko ..	2 Hune, 1914 ..	Waikopiro 2B Nama 2A, Rota 2, 3 me 4	Pura Rukiruki me etahi ki a Donald McLeod (D. B. Kent).
25	1914/314	He hoko ..	9 Hune, 1914 ..	Waikopiro 2B Nama 2A (tetahi wahi)	Puhi Maihi ki a Donald McLeod (D. B. Kent).
26	1914/315	He rihi ..	25 Mei, 1914 ..	Waikopiro 2B Nama 2A, Rota 1 (tetahi wahi)	Kaminamu Hona ki a Ida Blanche McLeod (D. B. Kent).

KO ENEI KEEHI I NUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.

27	1914/92	He hoko ..	7 Noema, 1913 ..	Omahu 1B, Tekiona 2D ..	Hare Hohepa ki a Pera Hohepa (Dolan, Hallett, me etahi atu).
28	1914/92	He hoko ..	7 Noema, 1913 ..	Omahu 1B, Tekiona 2C ..	Paora Whatuiwaha ki a Pera Hohepa (Dolan, Hallett, me etahi atu).
29	1914/117	He hoko ..	14 Mache, 1914 ..	Omahu 2b, Tekiona 15 ..	Wirihana Tipone me etahi atu ki a James Stirling McLeod (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
30	1914/118	He hoko ..	21 Mache, 1914 ..	Omahu 2E, Tekiona 1 ..	Taranaki te Uamairangi me etahi atu ki a James Stirling McLeod (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).

TONO KIA WHAKAAETIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ra i Hainatia ai.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaereanga.
31	1914/123	He rihi	18 Maehe, 1914	Patangata 3D Nama 1	Meri Kirita ki a Karetu Nikora me tetahi atu (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
32	1914/125	He mokete	1 Aperira, 1914	Mangamaire B	Hoani Kuru ki a John Ernest White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
33	1914/126	He hoko	2 Aperira, 1914	Wharerangi 8B Nama 2	Hone Haukoro ki a William Stanley Jones (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).

HE TONO KIA TUKUA ATU HE KUPU WHAKAAE KI TE KAWANA, KIA WHAKAAETIA TETAHU MOKETE, I BARO I NGA TIKANGA O TERIONA 230 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ingoa o te Whenua.	Nga Ingoa o nga Tangata e whai tikanga ana ki nga whakahaereanga.
34	1914/313	Ohiti-Waitio Nama 2 me 4	Hanara te Tene ki a John Holden, senior, (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
I NUKUHIA I TERA TUUNGA O TE POARI.			
35	1914/125	Mangamaire B	Hoani Kuru ki a John Ernest White (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).

HE TONO I BARO I NGA TIKANGA O TERIONA 341 O TE TURE WHENUA MAORI, 1909. KIA WHAKARITEA HE HUINGA O NGA TANGATA NO RATOU NGA WHENUA E WHAKAHUATIA ANA I BARO IHO NEI.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Te Ahua o te Tuku.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Motini kia Whiriwhiria
36	1914/109	He hoko	Waiongakohanga B	Ko taua whenua kia hokona atu ki a Carl Freds-Berg mo te moni wariu Kawanatanga (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
37	1914/221	He hoko	Omahu 2E Nama 5	Ko taua whenua kia hokona atu ki a James Stirling McLeod mo te moni wariu Kawanatanga (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).
38	1914/294	He hoko, rihi, ranei	Ipu-o-Taraia Nama 1	Ko taua whenua kia hokona atu ki a Jane Priest mo te moni £515; ki te kore ranei, me rihi atu ki taua Jane Priest mo te moni reti £25 15s. i te tau (Dolan, Hallet, me stahi atu).

HE TONO KIA WHAKAKOREA TETAHU OTA KAUNIHERA I BARO I WAHI XVI O TE TURE WHENUA MAORI, 1909.

Nama.	Nama o te Pukapuka.	Ingoa o te Whenua.	Te Ingoa o te Kai-tono.
39	1914/230	Pakowhai	Taranaki Kanara te Umairangi (Carlile, McLean, Scannell, me Wood).

Whakakorenga Tono Piira.

PUPUKE L NAMA I PORAKA.

Kooti Whenua Maori Tokerau Takiwa, Akarana, 17 o Hune, 1914.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko te piira i tukua mai e Mita Hape mo te whakataunga i te wehewehenga o taua whenua o Pupuke L Nama 1 Poraka kua unuhia e te kai-tono piira, a kua whakaaetia e Te Tumuaki Kooti Whenua Maori kia whakakorea, a tenei kua whakakorea taua piira.

W. WANIHANA,

Mo te Rehita.

I tuhia i tenei te 17 o nga ra o Hune, 1914.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e HOANI MAKAE, Kai-ta a te Kawanatanga, Ponoko.